

POSTANOWIENIE

17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 17 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa I. K.

przeciwko Spółdzielni „N.” w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Spółdzielni „N.” w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 9 lutego 2022 r., VI ACa 1024/19,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od Spółdzielni „N.” na rzecz I. K. tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu, do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie częściowo zmienił orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie, oddalając w części roszczenie powódki o zapłatę i zmieniając zasadę ponoszenia kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego przez strony. W pozostałym zakresie, apelacja strony pozwanej została oddalona. Sąd Apelacyjny nie obciążył powódki kosztami

postępowania apelacyjnego i ustalił, że pozwana ponosi koszty postępowania apelacyjnego w 90%.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wniosła pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa zaskarżając je w części, tj. w zakresie modyfikującym rozstrzygnięcie o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, oddalającym apelację i rozstrzygającym o kosztach postępowania apelacyjnego. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 3 k.p.c.

O nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) świadczy zdaniem pozwanej fakt, że skład Sądu Apelacyjnego był sprzeczny z przepisami prawa, tj. z art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż sędzia, który wydał zaskarżony wyrok został powołany na urząd sędziego w sądzie powszechnym, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a w konsekwencji skład Sądu Apelacyjnego był sprzeczny z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.

Dalej skarżąca wskazała na konieczność wykładni art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych oraz sformułowała dwa zagadnienia prawne:

- czy w świetle wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 22 lipca 2021 r. (skarga nr 43447/19, sprawa Reczkowicz przeciwko Polsce) oraz wyroku ETPCz z 8 listopada 2021 r. (skarga nr 49868/19 i 57511/19, sprawa Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce) dla stwierdzenia, że skład sądu jest sprzeczny z prawem w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. i skutkuje nieważnością postępowania wystarczający jest sam fakt powołania na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, czy zgodnie z uchwałą połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. w sprawie o sygnaturze BSA I- 4110-

1/20 konieczne jest badanie, czy wadliwość procesu powołania na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek KRS *in concreto* doprowadziła do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności;

- czy w świetle art. 100 ustawy Prawo spółdzielcze w związku z art. 112 Ustawy prawo spółdzielcze oraz w związku z art. 111 zd. pierwsze ustawy Prawo spółdzielcze dopuszczalne jest takie ukształtowanie zasad podziału spółdzielni mieszkaniowej, w wyniku, którego do zasobów nowo powstającej spółdzielni przechodzi całe osiedle mieszkaniowe z wyłączeniem poszczególnych lokali oraz zamieszkujących je członków spółdzielni podlegającej podziałowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁹ § 1 k.p.c. ustawodawca zawarł zamknięty katalog przesłanek, na podstawie których Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, skarga kasacyjna będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do najdalej idącego zarzutu nieważności postępowania należy stwierdzić, że przywołane w uzasadnieniu tego zarzutu okoliczności nie świadczą o nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym. W orzecznictwie wielokrotnie wykluczono – co do zasady – możliwość podważenia uprawnienia do orzekania osoby, która została powołana na urząd sędziego przez Prezydenta (zob. postanowienia SN z: 13 lipca 2020 r., II CSK 581/19, i przywołane tam orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, z 29 listopada 2023 r., I CSK 5848/22). Nadto, zgodnie z art. 29 ust. 3 u.s.n. niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do pominięcia stosowania przytoczonego tu przepisu ustawy, co wprost wynika z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP; działanie takie byłoby przy tym sprzeczne z konstytucyjną zasadą niepodważalności powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP.

Na marginesie należy zauważyć, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. wydaną w sprawie BSA I-4110-1/20, OSNC 2020 r., nr 4, poz. 34 (uznaną za niekonstytucyjną wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20) - o sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. można mówić wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W okolicznościach przedmiotowej sprawy skarżąca nawet nie podjęła próby wykazania występowania ww. przesłanek, dlatego też zarzut nieważności postępowania drugoinstancyjnego jest chybiony.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią

prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest natomiast zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że w sprawie zachodzą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Wbrew bowiem wywodom skargi, ani wykładnia art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, ani wyjaśnienie sformułowanego przez skarżącą zagadnienia prawnego odnoszącego się do przepisów Prawa Spółdzielczego, nie przyczyni się do rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Wykładania wskazanego przepisu oraz sformułowane zagadnienie prawne, nie nastręczały problemów interpretacyjnych przy rozstrzyganiu zarówno niniejszej sprawy, jak i innych spraw tego rodzaju, a sądy powszechne zastosowały tę normę w sposób właściwy w świetle ustalonych okoliczności faktycznych. Skarżąca formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w istocie próbuje natomiast w sposób nieuprawniony podważać ustalenia faktyczne poczynione przez sądy powszechne w sprawie, nie dostrzegając, że kwestie te nie podlegają ocenie na etapie postępowania kasacyjnego, z uwagi na treść art. 398¹³ § 3 k.p.c.

Istotnego zagadnienia prawnego, rozumianego jako doniosły, nowy lub wymagający dalszej analizy problem prawny, który ma znaczenie dla rozstrzyganej sprawy oraz powtarza się w przestrzeni publicznej, mając ważne znaczenie

w innych sprawach, nie stanowi także pierwsze ze sformułowanych przez skarżącą pytań prawnych, z przyczyn o których była mowa powyżej.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 §§ 1, 1¹ i 3, art. 99, art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ał]